

PBLA aizvada izcilu Ekonomikas un inovāciju forumu, aicinot uzņēmējus pasaulē domāt par Latvijas interesēm radoši un globāli

Ceturtdien, 19. novembrī, PBLA aizvadīja ikgadējo Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumu (PLEIF), kurš šogad notika Rīgā ar nemainīgu Ārlietu ministrijas un PBLA sadarbības partneru atbalstu. Forumam bija pieslēgušies nepilni divtūkstoš klausītāji un skatītāji no 25 valstīm pasaulē, notika tiešsaistes formātā. Visa foruma gaitu dinamiski un ļoti sekmīgi tiešsaistē vadīja PBLA vicepriekšsēdis Mārtiņš Andersons.

Forumu atklāja PBLA priekšsēde Kristīne Saulīte, uzsverot tā saikni ar iepriekšējo, 2019. gada novembrī Valmierā aizvadīto PLEIF, kur divu dienu laikā tika diskutēts par Latvijas tēlu, kā arī par to, ko par šo tēlu stāstam gan paši sev, gan arīdzan pasaulei; par konkurētspējīgas izglītības nepieciešamību un tās tiešo sasaisti ar nākotnes profesijām; par to, kā piesaistīt talantīgus, pasaules pieredzes bagātus cilvēkus Latvijai un neaizmirst pašiem savējos; un visbeidzot par praktiskajām uzņēmējdarbības iemaņām un to, kas būtu jādara un jāzina, pirms doties “iekarot” dažādus pasaules tirgus. Šogad, kā piebilda Kristīne Saulīte, foruma dalībnieki atskatīsies uz šīm 2019. gada forumā notikušajām diskusijām, un apskatīs kas, vai un un kā ir mainījies.

PBLA priekšsēde uzrunā pastāstīja, ka šogad foruma dalībnieki tiks iepazīstināti Latvijas uzņēmēju veiksmes stāstiem vairākās īsfilmās, parādot arī, kā viņi šīnī gadā spējuši pielāgoties maiņām un izaicinājumiem, un izgudrojuši jaunas, inovatīvas idejas un produktus.

Kristīne Saulīte iezīmēja šī foruma galvenās diskusiju tēmas: par globālās pandēmijas ietekmi uz Latvijas ekonomiku, un par izaicinājumiem, ar ko mūsu valstij nākas saskarties šai kontekstā; par Latvijas tēla attīstību aizvadītā gada laikā kopš iepriekšējā foruma; par Trīs jūru iniciatīvu un tās nozīmi Latvijas, Baltijas reģiona, Eiropas un visas pasaules perspektīvā; kā arī par Eiropas zaļās enerģijas kursu, par ko šobrīd spējusi vienoties Eiropas Savienība, un šī zaļās enerģijas kursa potenciālo ietekmi uz mūsu valsts tālāko saimniecisko attīstību.

Kristīne Saulīte arī īpaši pateicās šī foruma sarīkošanas partneriem - Latvijas Republikas Ārlietu ministrijai, Amerikas Tirdzniecības palātai Latvijā, uzņēmumiem “*Gateway & Partners*” un “*Darzins Legal*”, kustībai “*The Red Jackets*” un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai (LIAA) par izcilo sadarbību un atbalstu.

Valsts prezidents Egils Levits video uzrunā sveica foruma dalībniekus, uzsverot Latvijas ekonomikas atveseļošanas nepieciešamību pēc pandēmijas izraisītās krīzes, piebilstot, ka no Eiropas fondiem Latvijai šādiem saimniecības atveseļošanas mērķiem drīzā nākotnē taps piešķirti vairāk nekā 2 miljardi eiro. Šo finanšu sekmīgai apguvei ļoti noderīga būtu arī ārzemēs dzīvojošo latviešu uzņēmēju un profesionāļu ekspertīze. Valsts prezidents arī pozitīvi novērtēja Rīgas pilsētas gaidāmo lomu šādā ekonomikas atveseļošanā, jo pilsētai šobrīd izraudzīta jauna uz sadarbību orientēta vadība. Egils Levits savā uzrunā pieminēja

arī mūsu valstī sekmīgi veikto banku sektora kapitālo remontu, kas daudziem uzņēmējiem nav bijis viegls process. Valsts prezidents arī piebilda, ka vienota Latvijas valsts tēla ieviešana būs Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, un ka šī valsts tēla veidošanas procesam jābūt iekļaujošam.

Foruma atklāšanā klātienē piedalījās arī Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre Zanda Kalniņa-Lukaševica, kas savā uzrunā uzsvēra, ka Covid-19 pandēmijas rezultātā mainītais foruma formāts ir ļāvis pulcēt rekordlielu dalībnieku skaitu visā pasaulē. "Jaunā realitāte ir likusi un ļāvusi mums daudz plašāk novērtēt, iemācīties un pielietot interneta sniegtās iespējas. Mēs neesam šķirti, mēs esam vēl vairāk savienoti un savstarpēji saistīti," teica Z. Kalniņa-Lukaševica, akcentējot, ka Latvija un tās cilvēki spēj sasniegt vairāk, par spīti šķēršļiem. "Mēs protam šķēršļus pārvērst tramplīnos," viņa sacīja.

Runājot par Latvijas ekonomiku raksturojošiem rādītājiem, parlamentārā sekretāre norādīja, ka Latvijas preču eksports šī gada septembrī ir sasniedzis vēsturiski augstākos rādītājus: 2020. gada septembrī Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums bija par 7,7% lielāks nekā pirms gada, tai skaitā preču eksporta vērtība palielinājās par 13%. "Latvijas kopējie sasniegumi noteikti paver jaunas iespējas arī individuālā līmenī mūsu ražotājiem un eksportētājiem," uzsvēra Z. Kalniņa-Lukaševica.

Runātāja atzina, ka šogad trešajā ceturksnī iekšzemes kopprodukts Latvijā ir samazinājies par 3,1%, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn. Tas nozīmē, ka Latvijas valstij jāspēj gudri atbalstīt nozares un cilvēkus, kas pandēmijas dēļ ir zaudējuši darba iespējas un ienākumus. "Mums priekšā ir vēl ļoti daudz darba, daudz šķēršļu un daudz izaicinājumu. Jāizvēlas pareizais ceļš. Eksporta pieaugumam ir un būs izšķiroša nozīme," sacīja Z. Kalniņa-Lukaševica. Uzrunā arī tika akcentēts, ka tieši inovācijas un izcilība rādīs ceļu Latvijas ekonomikas izaugsmei pēc pandēmijas.

Parlamentārā sekretāre sacīja, ka nepieciešama griba, apņēmība un spēja strādāt kopā: "Kopā strādājot, sadarbojoties, atbalstot vienu otru mēs spējam paveikt apbrīnojami daudz un spēsīm sasniegt arvien jaunu izcilību un pieaugošu labklājību mūsu cilvēkiem. Sadarbība ir visspēcīgākais ierocis mūsdienu pasaulē!"

Aģentūras "Nord DDB Riga" direktors Andris Rubīns, kam ir 23 gadu pieredze mārketingā un reklāmas nozarē, savā prezentācijā par vienota Latvijas tēla veidošanas konceptu uzsvēra, ka šai jomā ir ļoti dažādi viedokļi, bet Latvijai ir vajadzīga vienota pieeja zīmola veidošanā. Latvija šai vienota valsts zīmola veidošanas jomā starp Eiropas valstīm nav pašā sliktākajā pozīcijā, bet tomēr ievērojami atpaliek no kaimiņos esošās Igaunijas un Somijas.

Andris Rubīns pastāstīja, ka vadījis darba grupas, kurās bija iekļauti 120 pārstāvji no visām industrijām, kas ir būtiskas Latvijas tēlam. Bija svarīgi iekļaut gan tādu ekspertu grupu, kas varēja paraudzīties attālinātā perspektīvā uz Latviju, gan tādus ekspertus, kas varētu piesaistīt investīcijas Latvijai, gan drošības, iekšlietu, ārlietu un kultūras nozaru ekspertus. Darba procesā bija nepieciešams atrast pārklājumu tām tēmām, ko šie eksperti piedāvāja, un salīdzināt ar tām tēmām, ko pasaule un Eiropa šobrīd vēlas saņemt un sagaida, tādējādi atlasot tēmas, kam ir liels zīmopotenciāls.

Andris Rubīns uzsvēra, ka šai darba procesā iezīmējās kopīgas, Latvijai raksturīgas tēmas: tas ir cilvēkpotenciāls, proti, talanti, radošums, un vides potenciāls. Eksportētāji esot uzsvēruši, ka Latvija piedāvā labus risinājumus jebkuriem izaicinājumiem, savukārt investīciju piesaistītāji mūs raksturojuši kā nāciju, kas spēj ļoti specifiskās industriju nišās ar tikt galā ar sarežģītiem izaicinājumiem.

Tūrisma un viesmīlības jomas eksperti uzsvēra, ka Latvija var piedāvāt dabisku vidi un arī ļoti bagātu kultūras dzīvi, savukārt drošības un ārlietu jomas eksperti pieminēja Latvijai raksturīgo labo sadarbības aspektu.

“Latvija ir otra zaļākā valsts Eiropā, un Latvijā ir brīnišķīga vide, ko varētu dēvēt par dabas rotaļlaukumu. Viens no vadošajiem 5G forumiem notiks Rīgā, savukārt kultūras notikumi rāda mūsu nācijas kreativitāti, piemēram, Dziesmu svētki, kas ir visbrīnišķīgākā mūsu tautas sadarbības forma. Latvija ir atvērta sarežģītiem risinājumiem, mēs varam kļūt par radošu spēkstaciju, bet ļoti daudz kas vēl jāpadara, lai mēs to varētu. Radošums būs šis atslēgvārds. Vēlu Latvijai apvienotu un vienotu zīmolu”, tās savas prezentācijas noslēgumā teica Andris Rubīns.

Atbildot uz politoloģes Vitas Matīsas presē pausto kritiku par publiskās diplomātijas un kultūras pārstāvju neiekļaušanu valsts tēla veidošanas procesā, Andris Rubīns atbildēja, ka tā ir kļūdaina interpretācija, jo publiskās diplomātijas un kultūras pārstāvji piedalījās valsts tēla stratēģijas veidošanas procesā, bet svarīgi ir redzēt kopainu, kurā arī eksporta nozarei ir ārkārtīgi svarīga loma.

Foruma nākamo diskusiju ciklu par Latvijas saimniecisko atlabšanu pēc pandēmijas izraisītās krīzes vadīja Latvijas Tirdzniecības kameras ASV (*Lat Cham*) viceprezidents, advokātu biroja "Slokenbergs PLLC" dibinātājs, komercietību advokāts Ivars Slokenbergs. Ievadot šo tēmu, viņš uzsvēra, ka latvieši vislabāk strādā tieši krīzē, to pierāda arī mūsu nesena vēsture - mobilizēšanās pirms iestāšanās ES un NATO, kam sekoja atslābums tā saucamajos “treknajos gados”.

Diskusijā iesaistījās uzņēmējs un ekonomists Jānis Ošlejs, kura dibinātais un vadītais uzņēmums “Primekss Group” ražo neparastu un pieprasītu betonu, kura ražošanā tiek taupīti CO2 izmeši, un kas ir ūdensdrošs un piemērots robotizētām un automatizētām telpām un noliktavām. Jānis Ošlejs diskusijas dalībniekiem pastāstīja, ka viņš šogad ticis uzaicināts darboties Latvijas valdības izveidotajā krīzes plānošanas grupā. Pēc Ošleja domām, krīze ir sarežģīta, bet gana labs laiks, lai augtu. Krīzē mums ir apdraudējuma sajūta, un mēs parasti sākam skriet pa apli vai arī nedarām neko. Kas ir pareizais veids, kā reaģēt krīzes laikā? Ošlejs uzsvēra, ka krīzē pasaule mainās, un ir svarīgi katram uzdot pašam sev jautājumu, kā tieši pasaule mainās. Kā norādīja Ošlejs, eksportam šai laikā ir daudz vairāk iespēju, un arī informācijas tehnoloģiju nozarei šis ir ļoti augstas aktivitātes gads, to rāda arī latviešu uzņēmuma “Printful” fantastiskā izaugsme. Pēc Ošleja domām, jākoncentrējas uz loģistiku, jo šobrīd ļoti aug pārdošanas apjomi internetā, un nepieciešams uzlabot tirgus vidi digitālajā jomā.

Jānis Ošlejs atzinīgi novērtēja valdības rīcību, krīzes finansējumu, ieguldījumus un ilgtermiņa aizdevumus piešķirot ar valsts attīstības finanšu institūcijas “Altum” starpniecību, nepieciešams arī sakārtot infrastruktūru – ceļus un industriālos parkus. Jānis Ošlejs uzsvēra, ka Latvijas valdības apstiprinātā stratēģija krīzes radīto seku mazināšanai ir labs plāns, kāda daudzām valstīm nemaz nav, vienīgi sabiedrībai jāizdara spiediens uz valdību, lai šis plāns pilnībā taptu īstenots. “Krīze ir lielisks laiks izaugsmei”, tā bija doma, ko Jānis Ošlejs visiem foruma skatītājiem savas uzstāšanās noslēgumā atkārtoja vēlreiz.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) vadītājs Kaspars Rožkalns uzsvēra, ka šobrīd visas Latvijas ministrijas darbojas šī krīzes stratēģijas plāna ietvaros, piebilstot, ka īpaši svarīgi šobrīd ir attīstīt eksporta nozari un digitalizāciju. Ir veikts nozīmīgs darbs, lai pārkvalificētu darbiniekus, kas pandēmijas krīzes laikā zaudējuši darbu, bet tomēr neesot bijis pārāk daudz uzņēmumu, kas šos pārkvalificētos darbiniekus būtu vēlējušies nodarbināt.

Runājot par Latvijas valsts tēlu un valsts vienota zīmola veidošanu, Kaspars Rožkalns teica, ka šim darbam šobrīd ir izstrādāta vienota stratēģija, bet daudz kas vēl ir darāms, jo pasaulē joprojām nepietiekams skaits cilvēku zina, kas ir Latvija.

Latviešu diasporas loma ārzemēs, pēc Kaspara Rožkalna domām, būtu atbalsts Latvijas uzņēmumu ieiešanai jaunos tirgos, kur diaspora varētu kalpot kā katalizators.

Kosmētikas uzņēmuma “Madara” dibinātāja un vadītāja Lotte Tisenkopfa-Iltnera pastāstīja, ka 2020. gads viņu uzņēmumam sācies ar lieliem izaicinājumiem, taču uzņēmums šogad ir piedzīvojis izaugsmi par 48 procentiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Šādu izaugsmi veicinājis tas, ka “Madaras” klienti vēlas ētisku produktu, un uzņēmums šogad piedāvājis 14 jaunus produktus, veicot zīmola attīstību tiešsaistē un pasniedzot klientiem Latviju kā zaļu spēļlaukumu. Kosmētikas nozarē konvencionālā segmenta pārdošanas apjomi tik pat kā nav pieauguši, bet tie strauji auguši tieši ilgtspējīgajā segmentā.

Uzņēmuma “SAF Tehnika” valdes priekšsēdis Normunds Bergs pastāstīja, ka viņa vadītais uzņēmums darbojas telekomunikāciju nozarē, kas ražo radio ar datu pārraidi elektroniskas iekārtas. Krīzes situācijā pieprasījums nav mazinājies, bijušas problēmas ar piegādēm, kas ietekmējušas, bet ne ļoti. Normunds Bergs pastāstīja, ka krīzes situācijā jābūt ļoti piesardzīgiem jaunu produktu izstrādē – attālinātās lietošanas termometri neesot pirkti, savukārt ļoti pieprasīti bijuši radioviļņu sensori, lai uzraudzītu lielas cilvēku grupas, piemēram, slimnīcās, kā arī pārnēsājamais ogļskābās gāzes (CO₂) mērītājs ventilācijas kvalitātes noteikšanai tika pārdots ļoti labi. Noslēgumā Normunds Bergs uzsvēra, ka šīs krīzes pārvarēšanai nav universālu risinājumu, tikai smags ikdienas darbs, un tas, lai vārdi un darbi sakristu.

Uzņēmuma “Change Ventures” un bezpeļņas fonda “TechHub Riga” līdzdibinātājs un valdes priekšsēdis Andris K. Bērziņš diskusijas dalībniekiem uzsvēra informācijas tehnoloģiju jaunuzņēmumu lomu krīzes pārvarēšanā un tālākā attīstībā. Viņš pastāstīja, ka nesen viens no Igaunijas jaunuzņēmumiem ticis pārdots par pusotru miljardu eiro. Pēc

Andra Bērziņa domām, tieši intelektuālais īpašums ļauj Latviju dēvēt par nākamo Izraēlu, jo, izņemot militāro sfēru, mūsu saimnieciskajā izaugsmē ir daudz līdzības, tikai latviešiem nevajadzētu skaut, ja kādam veicas, bet vairāk stāstīt par jau esošajiem veiksmes stāstiem.

Latvijas tirdzniecības palātas Amerikā prezidents Mikus Kīns no Čikāgas pastāstīja, ka šī palāta dibināta ASV 2017. gada oktobrī īsi pirms togad Čikāgā plānotā un notikušā ekonomikas foruma "Spotlight Latvia". Latvijas tirdzniecības palāta Amerikā ir bezpeļņas organizācija (tajā neviens nesaņem algu) kontaktu veidošanai korporatīvajiem dalībniekiem, lai palīdzētu viņiem nopelnīt vairāk naudas. Nākamais viņu rīkotais forums būs "Spotlight Latvia" Losandželosā 2021. gada septembrī, un palāta sadarbībā ar LIAA sekmēs otras LIAA pārstāvniecības atvēršanu Bostonā nākamgad. Palātai ir savi reģionālie direktori vairākās ASV pavalstīs. ASV šobrīd saskaņā ar jaunākajiem datiem ir 86 tūkstoši latviešu izcelsmes iedzīvotāju, un latvieši ir otra ekonomiski aktīvākā nacionālā grupa ASV (otrā vietā aiz ebreju nācijas). Kā uzsvēra Mikus Kīns, latviešu diaspora ASV varētu palīdzēt tiem Latvijas uzņēmumiem, kas vēlas eksportēt uz ASV, tomēr Latvijas tirdzniecības palātas Amerikā nevēlētos kļūt par biznesa inkubatoru vai ekseleratoru. Tirdzniecības palātas kontaktadrese atrodama viņu mājas lapā www.latvianchamber.com.

Viena no foruma centrālajām diskusijām bija informatīva saruna par "Trīs jūru iniciatīvu" (TJI) un tās nozīmi Latvijai un Baltijas reģionam. Tajā piedalījās Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Pelšs, Atlantijas Padomes (*The Atlantic Council*) dibinātājs un valdes priekšsēdis vēstnieks Ričards Morningstars (*Richard Morningstar*), valsts attīstības finanšu institūcijas "Altum" vadītājs Reinis Bērziņš un Apvienotās Amerikas baltiešu komitejas (JBANC) izpilddirektors Karls Altau (*Karl Altau*). Diskusiju, uzdodot pārdomātus jautājumus, vadīja Mārtiņš Andersons, kurš ir arī Amerikas latviešu apvienības (ALA) vicepriekšsēdis, un ALA seko līdzī šīs iniciatīvas attīstībai no Vašingtonas. Šī diskusija bija svarīga šī foruma sastāvdaļa, Covid-19 izplatība ir aktualizējusi nepieciešamību stiprināt reģiona valstu sadarbību un attīstīt infrastruktūru, īstenojot projektus enerģētikas, transporta un digitālās komunikācijas sektoros. Ar 2016. gadā dibinātās TJI palīdzību plānots mazināt ES ziemeļu-dienvidu virziena savienojamības plaisas infrastruktūrā, tādējādi stiprinot ES līmeņa kohēziju, kā arī transatlantiskās sadarbības saites.

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Pelšs uzsvēra, ka Trīs jūru iniciatīva ir svarīga arī Latvijai, jo nākotnē var attīstīties lieli projekti, kas skars arī mūsu valsti. A. Pelšs uzsvēra, ka Latvijai varētu interesēt iesaistīties projektos digitalizācijā un enerģētiskajā savienojamībā. Arī *Rail Baltica* ir viens no pirmajiem taustāmajiem piemēriem. Reinis Bērziņš, kurš piedalījās diskusijā klātienē, pārstāvot Latvijas valsts izveidoto investīciju fondu "Altum", teica, ka Latvijas valsts jau ir ieguldījusi 20 miljonus eiro Trīs jūru iniciatīvas fondā. Nemīnot detaļas, viņš nosauca vairākus konkrētus projektus digitalizācijā, enerģētikā un loģistikā, kuros Latvija jau ir procesuāli iesaistījusies, bet kuri vēl nav zināmi plašākai sabiedrībai.

Arī abi diskusijas dalībnieki no Vašingtonas - vēstnieks Ričards Morningstars un Karls Altau - ar gandarījumu ziņoja, ka ASV tautas pārstāvju palātā tieši Latvijas Valsts svētkos,

18. novembrī, ar abu ASV politisko partiju vienotu balsojumu atbalstījusi Rezolūciju Nr. 672, kas specifiski iestājas par ASV iesaisti Centrālās un Austrumeiropas valstu drošības, infrastruktūras un enerģētiskās neatkarības stiprināšanā. Rezolūcijā uzsvērts, ka ASV kongress atbalsta iniciatīvu ieguldīt vienu miljardu dolāru fondā, kas palīdzētu finansēt projektus valstīs starp Baltijas, Adrijas un Melnajām jūrām.

TJI veido 12 ES valstis, kas ģeogrāfiski novietotas šajā reģionā: Austrija, Bulgārija, Čehija, Horvātija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Polija, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Ungārija. TJI partneri ir ASV, Vācija un Eiropas Komisija.

Šī foruma beidzamo diskusiju ciklu par Eiropas plānoto pāreju uz zaļo enerģiju vadīja Klientu aktīvu pārvaldīšanas direktors *BlueOrange* bankā Pauls Miklaševičs, kas uz Latviju pārcēlies no Kanadas, un šai diskusijā iesaistījās Eriks G. Birkerts, uzņēmuma “*Clean Energy Trust*” izpilddirektors no Čikāgas, Marija Ručevska, uzņēmuma “*Helve*” līdzdibinātāja un uzņēmuma “*TechChill*” valdes locekle, Aivars Starikovs, uzņēmuma “*Hydrogen Europe*” valdes loceklis, Lelde Timma, vides zinātņu doktore, Latvijas Universitātes pētniece un neatkarīga eksperte, un Kārlis Vasarājs, izpilddirektors un viceprezidents uzņēmumā “*Valent Corp.*” un Latvijas Goda konsuls Dienvidontārio, Kanadā Kārlis Vasarājs.

Pauls Miklaševičs īsumā raksturoja situāciju, ka Eiropas Savienība šobrīd spējusi vienoties par apjomīgu plānu pārejai uz zaļo enerģiju visā Eiropā, paredzot tam tērēt vairāk nekā 7 triljonus ASV dolāru līdz 2030. gadam (salīdzinājumam – Latvijas IKP ir 35 miljardi eiro).

Kārlis Vasarājs piekrita, ka pagrieziena uz zaļo ideju varētu kļūt par sava veida 21. gadsimta Maršala plānu visai Eiropai, tomēr Latvijai nepieciešamas nopietnas investīcijas, lai tā kļūtu par patiešām zaļās enerģijas valsti. Kārlis Vasarājs minēja, ka šobrīd Latvija ik gadus tērē 6 miljardus eiro, samaksājot par energoresursiem Krievijai. Kārlis Vasarājs uzsvēra, ka svarīgi, lai šī iecerētā Eiropas fondu nauda zaļajai enerģijai būtu vērsta uz Latvijas attīstību, jo īpaši Latgalē, nevis kā Obligātās iepirkuma komponentes (OIK) līdzekļi, kas arī beigu beigās nonākuši Krievijā. Kārlis Vasarājs piebilda, ka Latvijā ir uzņēmīgi un sekmīgi cilvēki, attīstītas tehnoloģijas, bet sabiedrība Latvijā netic valdībai, tāpēc tai būtu pilnībā jānodrošina korupcijas un zagšanas novēršana.

Lelde Timma pastāstīja, ka studējusi Dānijā, kur ir spēcīga sadarbība zaļās enerģijas jomā starp zinātniekiem, ražotājiem un valdību. Naftas krīzē 20. gs. 70. gados Dānijas valdība lēma, ka tai jāklūst pašpietiekamai enerģētikas jomā. Latvijā akadēmiskajām aprindām un pētniekiem daudz vairāk būtu jārunā publiski, popularizējot visiem saprotamā valodā zaļās enerģijas ideju un izglītojot sabiedrību. Zinātniekiem vispirms jāsāk ar modelēšanu, un tikai tad varētu eksperimentēt praksē.

Marija Ručevska uzsvēra, ka bieži par Latviju tiek runāts kā par zaļu valsti, bet tikai tādā aspektā, ka mums ir daudz mežu, bet zaļās enerģijas jomā mēs patiesībā cenšamies “ielēkt aizejoša vilcienā”, Latvijā šai jomā ir brīnišķīgi pētnieki kas vieni no pirmajiem Eiropā ir

runājuši par zaļās enerģijas nepieciešamību, bet šai jautājumā trūkst uzņēmēju gara, uzņēmēji šai idejai varētu sekot tikai, ja redzētu iespēju piesaistīt kapitālu.

Aivars Starikovs diskusijā akcentēja to, ka Latvija nav izmantojusi visas iespējas atjaunojamās enerģosistēmas ieviešanai, un udeņradis un iespēja uzglabāt enerģiju udeņradī varētu kļūt par būtisku šīs enerģosistēmas daļu. Šāda vietēji ražotā enerģija sekmētu vietējo ekonomiku, un nauda paliktu un cirkulētu Latvijā, nevis ārpus tās.

Eriks G. Birkerts raksturoja situāciju zaļās enerģijas jautājumā ASV, kur tam vērojama zināma sabotāža federālajā līmenī, toties Volstrītā aizvien vairāk tiek ņemts vērā klimata aspekts, lai gan ASV trūkst valsts politikas šai jomā. Tomēr aizvien izteiktāks ir uzsvars uz t.s. zaļo darba vietu radīšanu. Visas sabiedrības iesaiste šo jautājumu aktualizēšanā viņaprāt ir kritiski svarīga.

Mārtiņš Andersons diskusijas dalībniekiem uzdeva jautājumu par atomenerģijas izmantošanu, uz ko Aivars Starikovs atbildēja, ka negribētu atstāt kodolatkritumus saviem bērniem un nākamajām paaudzēm, savukārt pētniece Lelde Timma piebilda, ka atomenerģija noteikti nav atjaunojamā enerģija.

Foruma noslēgumā PBLA priekšsēde Kristīne Saulīte uzsvēra, ka aizvadītajās diskusijās ik pa laikam tika uzsvērti četri atslēgas vārdi – gatavība maiņām un izaicinājumiem, komunikācija un sadarbība (*the four c's – change, challenge, communication and cooperation*), kuru būtība apvienoja šai forumā izvirzītos galvenos uzdevumus.

Kristīne Saulīte paskaidroja, ka gatavība maiņām un izaicinājumiem ir ārkārtīgi svarīga, īpaši šogad, pandēmijas gadā, un tikai tie, kas būs gatavi izmantot šo laiku jauniem izaicinājumiem, apsteigs citus, radot jaunus risinājumus gan Latvijai, gan visai pasaulei. Nepārtraukta un lieki nesarežģīta komunikācija ir katras uzņēmējdarbības pamatā, savukārt tikai sekmīga savstarpēja sadarbība valstij ar privāto sektoru, valstij ar saviem valstspiederīgajiem, Latvijai ar Baltijas valstīm, Latvijai kā daļai no Eiropas, ar visu reģionu un pasauli, ļaus sasniegt patiesi lielas lietas, tādējādi gūstot labumu gan visai valstij, gan indivīdiem.

PBLA priekšsēde aicināja turpināt forumā iesāktās sarunas un diskusijas, meklēt jaunus risinājumus, un gatavoties forumam nākamgad, kas cerams, kaut daļēji varētu notikt klātienē nākošā gada vidū Latvijā. Aizvadītā foruma videoieraksts būs pieejams visiem interesentiem foruma mājas lapā pleif.lv.

PLEIF organizē Pasaules Brīvo latviešu apvienība sadarbībā ar Ārlietu ministriju, uzņēmumu "Gateway & partners", kustību "The Red Jackets" un Amerikas Tirdzniecības palātu. Šogad forums attālināti pulcēja vairāk nekā 500 reģistrētu dalībnieku, starp kuriem ir uzņēmumu, diasporas, izglītības, nevalstisko organizāciju, pašvaldību un valsts sektora pārstāvji. Kopumā PLEIF interneta vietnē un sociālajos medijos forumam sekoja gandrīz 2000 interesentu. Forums norisinās sesto reizi, un līdz šim tas noticis Latvijā un Austrālijā, kā arī notikuši divi "Spotlight Latvia" forumi ASV. (*PBLA pārstāvniecība, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija*)